

آفتاب یزد- گروه گزارش: پاییز ۹۵ خورشیدی بود که احمد توکلی نماینده ادوار پیشین مجلس در گفتگویی با تجارت فردا، وقتی از او پرسیدند امضای طلایی چیست و چگونه بی‌اثر می‌شود گفت: دولتی و نفتی بودن اقتصاد ۲ عاملی است که از مهم‌ترین علل بروز فساد در ایران است. این، وزیر مستعفی کابینه حتی توهین می‌دهد در زمان جنگ به دلیل مخالفتش با اقتصاد دولتی از کابینه میرحسین موسوی استعفا داد و از سال ۷۰ به بعد هر زمان که توانسته به بررسی فساد در اقتصاد ایران و ریشه‌های آن پرداخته است.

وی در این گفت‌وگو می‌گوید اگر اقتصاد ایران متکی به مالیات بود آن زمان درآمد دولت در گرو مقاله با فساد بود، اما در یک اقتصاد دولتی و نفتی، گریزی از فساد نیست. چون دولت توزیع‌کننده امکانات است، توزیع امکانات هم رانت به همراه دارد و این رانت یعنی فساد. توکلی در خصوص سازمان مردم‌نهاد دیده‌بان شفافیت و عدالت را به همراه چند تن دیگر راه‌اندازی کرده بود گفته بود: تنها راه مقابله با فساد، مقاله سیستمی و تشکیلاتی با آن است. وی می‌گوید: «جامعه بعد از ماجرای فیش‌های حقوقی نجومی بیش از همیشه به مسئله فساد حساس شد، روحانی باید نهایت استفاده را از این شرایط برد و به‌صورت جدی به مقابله با فساد برخیزد. چون این مطالبه افکار عمومی هم هست.»اما به واقع تعریف وی از امضای طلایی چیست؟ وی با بیان اینکه طمع‌کاری انسان از یک‌سو و کم‌بودن حقوق و مزایای کارمندان دولت و ضعف نظارت در چنین اقتصادهایی سبب می‌شود افراد این‌گونه فکر کنند که چرا نباید از فعالیت اقتصادی افراد دیگر سهم ببرند. در نتیجه در مقابل امضایی که می‌زند چیزی طلب می‌کنند و همین مسئله سبب می‌شود که دولتی بودن اقتصادی به یکی از ریشه‌های فساد در اقتصاد تبدیل شود. باید تأکید کنم این مسئله، مشکلی تازه و کم‌سابقه در اقتصاد ایران نیست. بلکه مسئله‌ای سابقه‌دار است. ما از زمان جنگ با اقتصاد دولتی مواجه بودیم.شدت و حدت این مجادله‌ها به قدری بالا گرفت که احمد توکلی می‌گوید: « ما همان زمان هم مدام تأکید می‌کردیم باید دخالت دولت در اقتصاد به قدر ضرورت باشد در برابر نگاه آقای نخست‌وزیر و وزرای مانند آقای بهزاد نبوی که به هر نحوی بر دخالت دولت می‌افزودند. همین اختلاف نگاه سبب بروز اختلاف در دولت شد. که در نهایت من و حبیب‌الله عسگرآولادی از کابینه میرحسین موسوی استعفا دادیم و از دولت خارج شدیم تا این کشمکش‌ها در زمان جنگ وجود نداشته باشد.»

توکلی با بیان اینکه متأسفانه در ۸ سال دولت احمدی‌نژاد فساد در اقتصاد بسیار رشد کرد و همه بخش‌ها ریشه دارند. گفت: مقابله با این فساد سیستمی هم جز از طریق سیستم‌بانک و تشکیلاتی جواب نمی‌دهد؛ دلیل آن هم این است که افراد تمایل می‌یابند که از طریق مجوزهایی که صادر می‌کنند یا امضایی که می‌زند پولی به دست آورند. در نتیجه فساد رشت می‌کند،وی علت ساختاری دوم در بروز فساد را نفتی بودن اقتصاد ایران دانسته بود چرا که زمانی که دولتی متکی بر مالیات باشد، به چند دلیل میزان فساد کاهش داده می‌شود؛ اول اینکه جبران دولت منابع خود را از طریق مالیات‌های مردم تأمین می‌کند، باید در مقابل مردم پاسخگو باشد و باید رضایت مردمی را در آن آنان مالیات می‌گیرد، جلب کند. از طرف دیگر چون درآمد دولت از مالیات است و چون هرچه تولید ملی بالا رود میزان مالیات هم افزایش می‌یابد در نتیجه دولت برای افزایش تولید اقتصادی انگیزه مضاعف دارد. زیرا درآمد خود دولت نیز به مالیات بند است. از آنجا که فساد به‌شدت ضد تولید و سرمایه‌گذاری عمل می‌کند، درآمد دولت در گرو نفی فساد است. اما در یک اقتصاد نفتی، دولت به توزیع‌کننده امکانات تبدیل می‌شود. یعنی قدرت خریدی می‌یابد که به تولید و تولیدکننده مربوط نیست. دولت دیگر خود را ملزم به پاسخگویی به مردم نمی‌داند. از طرفی هر چه اتکای دولت به نفت بیشتر باشد عدم اهتمام دولت به تولید ملی بیشتر می‌شود. در نتیجه بی‌اعتنایی به قانون رواج می‌یابد و فساد ایجاد می‌شود.

■ نگرانی از رونق دوباره امضاهای طلایی

اما بعد از این همه مدت و گلابه‌های منتقدان حوزه اقتصاد و امور قضائی مسئله امضاهای

طلایی و دغدغه آنها کاهش یافته است؟! اظهارات برخی کارشناسان گویای آن است که این موضوع نه تنها کاهش نیافته بلکه باز هم به دامنه نگرانی فعالان اقتصادی افزوده است! به‌یاور بسیاری از کارشناسان اقتصادی در گفتگو با خبرنگاران گروه گزارش روزنامه آفتاب یزد بر این نکته تأکید داشتند که با حذف مجوز کارت بازرگانی، مقوله عضویت فراگیر و حداکثری فعالان اقتصادی در نهاد اتاق بازرگانی باید در دستورکار جدی قرار گرفته و برای آن برنامه‌ریزی کرد.

■ امضاهای طلایی از کجا می‌آید؟

سیدحسین مرعشی از چهره‌های شناخته‌شده اقتصادی که سال‌های زیادی از عمر خود را در ۲ قوه مجریه و مقتنه فعالیت داشته، نظراتی خواندنی درباره فساد دارد؛ فسادیه که این روزها نه تنها در بدنه قوای مختلف به‌کرات دیده می‌شود، بلکه به مدیران رده بالای دولتی نیز سرایت می‌کند و هر روز خبری از مقسده‌ای کزن به گوش می‌رسد.

مرعشی معتقد است فساد گسترده‌ای که اکنون شکل گرفته ریشه در عوامل فرهنگی دارد، اگرچه نبود تعادل در اقتصاد هم در آن بسیار مؤثر است. بخشی از ریشه فساد اما در عدم تعادل‌های اقتصادی است؛ وقتی اقتصادی از تعادل خارج می‌شود، زمینه‌های رانت به‌وجود می‌آید و امضاها طلایی می‌شود، این زمینه اصلی فساد است. یک زمینه فرعی هم وجود دارد که مربوط می‌شود به زمانی که دخل و خرج افراد با هم نمی‌خواند؛ یعنی هزینه‌های زندگی افزایش پیدا می‌کند، اما درآمدها به تناسب آن افزایش نمی‌یابد. او که ۲ دوره نمایندگی در مجلس پنجم و ششم و ریاست سازمان میراث فرهنگی را در کارنامه دارد، می‌گوید: اگر دستگاه قضائی اصلاح‌شده نباشد و در آن فساد دیده شود، کار خیلی سخت می‌شود. دستگاه قضائی به‌عنوان نهاد داوری در مبارزه با فساد ایفا می‌کند. همان‌طور که مقررات دولتی، با ایجاد قوانین دست‌وپاگیر و امضاهای طلایی و به‌طورکلی آنچه جامعه را به عدم تعادل می‌رسانند، در ایجاد فساد نقش بیشتری دارند.

وی با بیان اینکه هر کاری که خارج از روال قانونی و جریان طبیعی کار باشد، چه با توصیه، چه بر مبنای رتبه و چه بر مبنای زدوبند یا معاملات پنهانی، فساد است؛ مهم‌ترین ریشه: سدهای مالی و اداری را چنین بر می‌شمارد: بخشی از ریشه فساد در عدم تعادل‌های اقتصادی است؛ وقتی اقتصادی از تعادل خارج می‌شود زمینه‌های رانت به‌وجود می‌آید و امضاها طلایی می‌شود، این زمینه اصلی فساد است. یک زمینه فرعی هم وجود دارد که مربوط می‌شود به زمانی که دخل و خرج افراد با هم نمی‌خواند یعنی هزینه‌های زندگی افزایش پیدا می‌کند، اما درآمدها به تناسب آن افزایش نمی‌یابد و این زمینه‌ساز فساد می‌شود. در یک جامعه که بازارهای آن متعادل باشد، عرضه و تقاضا در آن به تعادل رسیده باشد، قیمت‌ها به گونه‌ای باشد که افزونه ایجاد نکند و دخل و خرج زندگی مدیران و کارکنان متعادل باشد، فساد به‌قدرت اتفاق می‌افتد. برخی کشورها پیشرفته‌تری که آمار می‌دهند پاک‌ترین جامعه را دارند هنر نکرده‌اند؛ بلکه سال‌ها زحمت کشیدند تا اقتصادشان را به تعادل برسانند، حالا چم زندگی‌های متعادلی دارند و حقوقشان کفایت زندگی‌شان را می‌کند. علاوه بر آن می‌توانند با آن حقوق پس‌انداز هم بکنند پس طبیعی است که در آن کشورها فساد کم بوده یا ریشه‌ن‌کن شده باشد. اما در جامعه‌ای که هیچ‌چیز آن سر جای خودش نیست، قطعا فساد تشدید می‌شود. بخش دیگری از فساد ریشه در فرهنگ دارد. اگر معیار فساد را رعایت قوانین بگیریم، خود فرهنگ قانون‌پذیری یا قانون‌گریزی هم زمینه‌ساز فساد است. بگذارید مثال را از تجربه خود بیان کنم؛ من سفری به ژاپن داشتم و روی سیستم‌های مدیریت‌های محلی ژاپن مطالعه می‌کردم. من از هیئت ژاپنی پرسیدم که اگر کسی در ژاپن ساختمانی را برای ساختن بسازد، شما با او چه می‌کنید؟ آنان خراف پاسخ به من به مشاوران حقوقی مراجعه کردند و فرادی آن روز به من گفتند اصلا در قوانین ژاپن پیش‌بینی نشده که اگر کسی این کار را کرد با او چه کنیم، چراکه تاکنون در تاریخ ژاپن یک مورد هم گزارش نشده است

سید حسین مرعشی :

● بخشی از ریشه فساد اما در عدم تعادل‌های اقتصادی است؛ وقتی اقتصادی از تعادل خارج می‌شود، زمینه‌های رانت به‌وجود می‌آید و امضاها طلایی می‌شود، این زمینه اصلی فساد است.

● با هر کاری که خارج از روال قانونی و جریان طبیعی کار باشد، چه با توصیه، چه بر مبنای رتبه و چه بر مبنای زدوبند یا معاملات پنهانی، امضاها طلایی می‌شود

● از هیئت ژاپنی پرسیدم که اگر کسی در ژاپن ساختمانی را خلاف قانون بسازد، شما با او چه می‌کنید؟ آنان برای پاسخ به من به مشاوران حقوقی مراجعه کردند و فرادی آن روز به من گفتند اصلا در قوانین ژاپن پیش‌بینی نشده که اگر کسی این کار را کرد با او چه کنیم، چراکه تاکنون در تاریخ ژاپن یک مورد هم گزارش شده است که ساختمانی بر خلاف پروانه آن ساخته شود.

● در ایران یکدفعه اجازه واردات خودرو داده می‌شود؛ مثلا یکدفعه ۵ هزار خودرو ثبت سفارش و بلافاصله ثبت سفارش را ممنوع می‌کنند. این‌گونه همه کسانی که در این مدت ثبت سفارش کرده‌اند، یک‌شنبه ثروتمند می‌شوند. هر اقتصادی را جز با روش‌های اقتصادی اداره کردن زمینه‌های فساد را تشدید می‌کند و موجب می‌شود امضاهای طلایی شوند. ریشه همه مفاسد در ادارات اقتصاد است.

غلامر ضامصباحی‌مقدم :

● امضاهای طلایی مصداق بارز «خودتحریمی» است و برخی افراد و مدیران برای راه انداختن کار سرمایه‌گذاران از آن‌ها حق‌امضا می‌گیرند!

● دشمنان نقشی در خودتحریمی ندارند و این اقدامی از ناحیه خودی‌ها محسوب می‌شود. متأسفانه ساختار مدیریتی کشور به‌گونه‌ای است که بجای آن که کسب و کار را تسهیل کند، آن را برای صنعتگران و تولیدکنندگان مشکل می‌کند و این هم نمونه بارزی از خودتحریمی است.

● متأسفانه گاهی اوقات امضاهای طلایی سر راه سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرد و عنوان می‌کنند تا پرداختی نداشته باشید برایتان امضا نمی‌کنیم

تعداد اتمومیلی که می‌توانند به کشور وارد کنند، محدود است؛ هر سال برای ورود سه هزار اتمومیل می‌توانند مجوز بدهند در چنین شرایطی دولت سنگاپور مجوز واردات را به مزایده می‌گذارد تا هر که بیشتر پول بدهد، بتواند آن را داشته باشد. این‌گونه جلوی فساد را می‌گیرند. دولت سنگاپور با یک تصمیم درست هم زمینه فساد را از بین برد هم درآمد دولت و بخش عمومی را حداکثر کرده؛ اما در اینجا یکدفعه اجازه واردات خودرو داده می‌شود؛ مثلا یکدفعه پنج هزار خودرو ثبت سفارش می‌گیرند. و بلافاصله ثبت سفارش را ممنوع می‌کنند، این‌گونه همه کسانی که در این مدت ثبت سفارش کرده‌اند، یک‌شنبه ثروتمند می‌شوند. هر اقتصادی را جز با روش‌های اقتصادی اداره‌کردن زمینه‌های فساد را تشدید می‌کند و موجب می‌شود امضاها طلایی شوند. ریشه همه مفاسد در ادارات اقتصاد است.»

و از آنجا که برخی تعارض منافع در نظامات و سازمان‌های مختلف موجب به‌وجودآمدن فساد است، اینکه چگونه می‌توان جلوی فسادهای ناشی از تعارض منافع را گرفت، مرعشی چنین پاسخ می‌دهد: برای اینها قوانینی پیش‌بینی شده داریم؛ مثل قانون منع مداخله کارکنان دولت در معاملات دولتی که قانونی خوب و پیشرفته است. ما قوانین لازم را داریم. مدیریت تعارض منافع لایحه خاصی است که می‌خوایم من خیلی از آن نمی‌دانم. نکته‌ای که می‌خواهم اضافه کنم، بحث مقررات است، مقررات اضافی که بخشی از آنها حتی به بهانه مبارزه با فساد تصویب شدند، گاهی خود موجب فساد می‌شوند؛ چون مقررات اضافی فسادزا هستند.وی برای مبارزه با ریشه‌های فساد از تحریم بودیم یا بی‌ثباتی و برنامه ریزی ضعیف. کشف ذخایر زمانی مؤثر است که به تولید منجر شود اما در توسعه میادین نفت و گاز در دوران تحریم دچار مشکل هستیم. در میادین غرب کارون، در غیاب خارجی‌ها اگرچه تولید مدیران اما نیازمند سرمایه‌گذاری وسیعتر و فناوری مدرن برای افزایش ضریب برداشت هستیم که در حال حاضر بسیار پایین است. ما در فاز ۱۱ پرماجرای پارس جنوبی، نیازمند سکوهای فشارافزا و کمپرسورهای آن هستیم که تجربه داخلی در مورد آن نداریم. تا وقتی که تحریم هست، توسعه میادین کشف شده، به خاطر فقدان سرمایه‌گذاری و فناوری خارجی، با اختلال و دست‌انداز مواجه خواهد بود. میتوان تحریم را دور زد اما در حوزه‌هایی همچون صنعت نفت،

دوروی سکه صدرنشینی ایران در اکتشافات نفت و گاز جهان

هستیم. با این وجود موفقیتی حاصل شد که برآیند آن دو میدان ارم و نام آوران بود و این یعنی در حوزه اکتشاف، آنچه لازم بود انجام شده و موفقیتی حاصل شده که تمام نیروهای اکتشاف، از کارکنان تا مدیران در آن سهمیه بوده اند. اما این فقط بخشی از ماجراست... بخش دوم ماجرا یا روی دوم سکه، پس از اکتشاف است. این اکتشافات چه تأثیری در آینده صنعت نفت و گاز ایران دارد؟ در این نکته تردیدی نیست که برآیند تولید مسا، مطابق با حجم ذخایر یا حتی اکتشافات ما نیست. ما کشوری با ذخایر نفت و گاز هستیم که حتی توان تولید روزانه بین ۶ تا ۸ میلیون بشکه نفت در روز را داریم. اما در سالهای پس از پیروزی انقلاب اسلامی فقط دو بار به مرز تولید ۴ میلیون بشکه در روز رسیده یا از آن عبور کرده‌ایم و به جز آن، یا اسیر

سید حسین مرعشی :

● بخشی از ریشه فساد اما در عدم تعادل‌های اقتصادی است؛ وقتی اقتصادی از تعادل خارج می‌شود، زمینه‌های رانت به‌وجود می‌آید و امضاها طلایی می‌شود، این زمینه اصلی فساد است.

● با هر کاری که خارج از روال قانونی و جریان طبیعی کار باشد، چه با توصیه، چه بر مبنای رتبه و چه بر مبنای زدوبند یا معاملات پنهانی، امضاها طلایی می‌شود

● از هیئت ژاپنی پرسیدم که اگر کسی در ژاپن ساختمانی را خلاف قانون بسازد، شما با او چه می‌کنید؟ آنان برای پاسخ به من به مشاوران حقوقی مراجعه کردند و فرادی آن روز به من گفتند اصلا در قوانین ژاپن پیش‌بینی نشده که اگر کسی این کار را کرد با او چه کنیم، چراکه تاکنون در تاریخ ژاپن یک مورد هم گزارش شده است که ساختمانی بر خلاف پروانه آن ساخته شود.

● در ایران یکدفعه اجازه واردات خودرو داده می‌شود؛ مثلا یکدفعه ۵ هزار خودرو ثبت سفارش و بلافاصله ثبت سفارش را ممنوع می‌کنند. این‌گونه همه کسانی که در این مدت ثبت سفارش کرده‌اند، یک‌شنبه ثروتمند می‌شوند. هر اقتصادی را جز با روش‌های اقتصادی اداره کردن زمینه‌های فساد را تشدید می‌کند و موجب می‌شود امضاهای طلایی شوند. ریشه همه مفاسد در ادارات اقتصاد است.

غلامر ضامصباحی‌مقدم :

● امضاهای طلایی مصداق بارز «خودتحریمی» است و برخی افراد و مدیران برای راه انداختن کار سرمایه‌گذاران از آن‌ها حق‌امضا می‌گیرند!

● دشمنان نقشی در خودتحریمی ندارند و این اقدامی از ناحیه خودی‌ها محسوب می‌شود. متأسفانه ساختار مدیریتی کشور به‌گونه‌ای است که بجای آن که کسب و کار را تسهیل کند، آن را برای صنعتگران و تولیدکنندگان مشکل می‌کند و این هم نمونه بارزی از خودتحریمی است.

● متأسفانه گاهی اوقات امضاهای طلایی سر راه سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرد و عنوان می‌کنند تا پرداختی نداشته باشید برایتان امضا نمی‌کنیم

جمله همین رواج امضاهای طلایی پیشنهاد می‌کند: «زمینه‌های فرهنگی فساد را ابتدا باید در یک فرایند درازمدت ایجاد کرد، زیرا زمینه‌های فرهنگی در کوتاه‌مدت ایجاد نمی‌شوند. مسئله مهم این است که باید بیبنیم سال‌به‌سال جامعه ما به‌لحاظ فرهنگی قوی می‌شود یا ضعیف؟ درحال‌حاضر تشخیص من این است که ما سال‌به‌سال فرهنگمان ضعیف‌تر می‌شود. ما به‌لحاظ فرهنگی در مسیر بهبود نیستیم، هر سال فرهنگمان ضعیف‌تر و قبح فساد هر روز کمتر می‌شود. اساس تمام فساد موجود، فرهنگ است. بخش دوم آن که اهمیت دارد، تعادل در اقتصاد است که ما باید در عرضه و تقاضا، واردات و صادرات و... تعادل ایجاد کنیم. سوم اینکه باید مقررات‌زدایی کنیم و سعی نکنیم اقتصاد را با دستورات اداره کنیم؛ اقتصاد را باید با قوانین پیش ببریم.»

مرعشی معتقد است: «هیچ اقدام انقلابی نمی‌شود انجام داد. باید آنها را دانه‌دانه پیش برد. بخشی از آن این است که ما باید نهادهای اطلاع‌رسانی آزاد داشته باشیم. اگر در جامعه‌ای نظام اطلاعاتی آزاد وجود نداشته باشد و نظارت عمومی از طریق مطبوعات و رسانه‌های آزاد اعمال نشود، نمی‌شود به مبارزه با فساد چندان امیدوار بود. دوم اینکه دستگاه قضائی به‌عنوان نهاد داوری و رسیدگی به تخلفات نقش برجسته‌ای دارد؛ نقش دستگاه قضائی از نقش دیگر دستگاه‌ها در مبارزه با فساد بیشتر است. همان‌طورکه مقررات دولتی، با ایجاد قوانین دست‌وپاگیر و امضاهای طلایی و به‌طورکلی جامعه را به عدم تعادل می‌رساند.

و در مورد راه حل مسئله امضاهای طلایی معتقد است: باید قیمت همه‌چیز را درست و متعادل کنیم. نباید فکر کنیم که اگر با دستور قیمت را متعادل کردیم، به دست مصرف‌کننده نیایی نیز با همین قیمت متعادل خواهد رسید؛ این وسط به دلال‌ها فضا داده‌ایم که بتوانند اتمومیل را بر سه قیمت مصوب بگیرند و ببرند داخل بازار بفرروشند. قیمت‌ها باید واقعی باشد و هر سود اضافهای به‌صورت عوارض و مالیات توسط دولت اخذ نشود. بخش عمومی را باید تقویت کرد نه دلال‌ها را.

■ حق امضا و امضاهای طلایی مصداق خودتحریمی است
اما شنیدن نظرات حجت‌الاسلام‌والمسلمین غلامرضا مصباحی‌مقدم عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام و تغییر او در خصوص امضاهای طلایی هم خواندنی است. آنجا که وی این اقدام را مصداق بارز «خودتحریمی» می‌داند و می‌گوید: برخی افراد و مدیران از جایگاه‌شان سوء استفاده می‌کنند و برای راه انداختن کار سرمایه‌گذاران از آن‌ها حق‌امضا می‌گیرند. مصباحی مقدم با بیان اینکه خودتحریمی یکی از اشکالات موجود اقتصاد کشور است تصریح می‌کند: دشمنان نقشی در خودتحریمی ندارند و این اقدامی از ناحیه خودی‌ها محسوب می‌شود.

وی می‌افزاید: متأسفانه ساختار مدیریتی کشور به‌گونه‌ای است که بجای آن که کسب و کار را تسهیل کند، آن را برای صنعتگران و تولیدکنندگان مشکل می‌کند و این هم نمونه بارزی از خودتحریمی است.مصباحی‌مقدم ادامه می‌دهد: اگر در جاهایی، ظرفیت‌هایی هست که می‌تواند فعال نشود و اقتصاد کشور را منجر دهد باید عین ظرفیت‌ها فعال شود. نباید منتظر به‌انیم.عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام خاطرنشان می‌کند: متأسفانه بارها شاهد بودیم فعالان اقتصادی که خواستار سرمایه‌گذاری در کشور بودند با پیچ وخم‌های فراوانی روبرو شدند این پیچ و خم‌ها آن‌ها را خسته کرده و عطایای این سرمایه‌گذاری را به لقای آن بخشیدند و به کشورهایمانند چین و مالزی رفتند که با آغوش باز از آن‌ها پذیرایی شد. مصباحی‌مقدم با بیان اینکه مفهوم

دور زدن تحریم بدون هزینه هم نیست. هزینه‌هایی که گناه باعث نرسیدن به برنامه‌های پیش‌بینی شده

تولید می‌شود.

حال در چنین شرایطی که توسعه میادین نفت و گاز اکتشاف شده در کشور با موانع متعددی مواجه است، پرسش اینجاست که آیا باید اکتشاف را متوقف کنیم؟ قطعا پاسخ منفی است. مدیریت اکتشاف تشکیل شده تا اکتشاف کند و اگر این کار را انجام ندهد، فلسفه وجودی آن بی‌معنا خواهد شد. امثال تحریم هستیم و شاید این تحریم باز هم ادامه داشته باشد؛ اما برای روزهای پس از تحریم، همین اکتشافات است که به کار می‌آید. اما اینکه از این اکتشافات چگونه باید بهره برد، نیازمند نگرش ملی و حمایتی حاکمیت به صنعت نفت است که باید ذخایر اکتشاف‌شده را تبدیل به سرمایه و ارزش افزوده کند. آنگاه تاثیر این اکتشافات را در اقتصاد کشور هم خواهیم دید.

امضاهای طلایی همچنان بلای جان اقتصاد «بدلی»!

خودتحریمی در اقتصاد کشور بسیار روشن است، توضیح می‌دهد: در این راستا، بجای اینکه از سرمایه‌گذاری در کشور استقبال شود و از سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان حمایت شود و کارشان را تسهیل کنند، کار آن‌ها با بروکراسی اداری و دریافت مجوزهای فراوان، با مشکل مواجه می‌شود.

وی با بیان اینکه متأسفانه گاهی اوقات امضاهای طلایی نیز سر راه سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرد و عنوان می‌کنند تا پرداختی نداشته باشید برایتان امضا نمی‌کنیم، می‌گوید: سوء استفاده می‌کنند و برای راه انداختن کار سرمایه‌گذاران از آن‌ها حق‌امضا می‌گیرند.

این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام تصریح می‌کند: یکی دیگر از مصداق‌های بارز خود تحریمی این است که کالایی را که در داخل تولید می‌شود مشابه آن را وارد می‌کنند. با این کار، به جای اینکه به تولیدکننده داخلی میدان بدهند، دریغ می‌کنند.

مصباحی مقدم تصریح می‌کند: امیدواریم در شرایط کنونی کشور و نیز اوضاع اقتصادی جهانی که کرونا مشکلات بسیاری را برای اقتصادهای بزرگی همچون چین، کشورهای اروپایی و آسیایی به وجود آورده است، مؤلفه مهم نگاه به درون و رفع موانع تولید سرلوحه امور قرار گیرد و با برطرف کردن سدهای راه تولیدکنندگان و صنعتگران، چرخه‌های اقتصاد

و معیشت داخلی را نیز بگردانیم. اما فشارغ از نظرات این صاحب‌نظران و فعالان حوزه اقتصادی کشور در قوای تقنینی و اجرایی آنچه را گروه گزارش روزنامه «آفتاب یزد» به عنوان یکی از رسانه‌های اینترنتی‌در مبارزه پایدار و اساسی با فساد پیگیری و جمع‌بندی کرده این است که ۳ عامل مهم را در بروز فساد اقتصادی و دست کم در بروز امضاهای طلایی می‌توان مؤثر دانست؛ اقتصاد دولتی، اقتصاد متکی به نفت و تمایل مدیران به زندگی مرفه که حقوق‌های اندک دولتی کفاف آن را نمی‌دهد! اگرچه بیشتر کارشناسان اقتصادی یکی از علل فساد را مسئله قوانین و مقررات غیرشفاف و ژاندمی‌دانند. چرا که قوانین می‌تواند افراد را به سمت فساد سوق دهد و زمینه بروز فساد را فراهم کند. مصداق بارز روشن آن هم قانون بودجه است که قانون مدار مالی کشور و مهم‌ترین قانون مالی دولت است، اگر به‌درستی و با شفافیت تنظیم نشود، موجب بی‌انضباطی مالی می‌شود و زمینه فساد را در کشور ایجاد می‌کند.

به زعم آنچه کارشناسان عنوان می‌کنند «در بودجه‌نویسی باید هر هزینه و درآمدی ردیف مشخصی داشته باشد. یعنی باید مشخص شود درآمدها از چه راهی به دست می‌آید و هزینه‌ها در چه محلی به کار گرفته می‌شود. دولت باید این بودجه را به‌درستی اجرا کند. اصل ۵۵ می‌گوید باید ردیف‌ها را مشخص کرد که از آن‌ها درآمد به‌درستی کسب شده یا نه. آیا هزینه‌ها در محل بودجه‌اند؟ یا در زمان تدوین این هزینه در اقتصاد و در نتیجه در تأمین منافع مردم چیست؟ اگر روش بودجه‌نویسی درست نباشد و ردیف‌های خود در درآمدی به‌درستی مشخص نشود یا در زمان تدوین بودجه اطلاعات پشتیبان کافی وجود نداشته باشد این مسئله می‌تواند زمینه‌ساز بروز فساد شود.» و جالب آنکه یکی از کارشناسان در گفتگو با خبرنگار ما به یکی از اتفاقات در سال گذشته یکی از دولت‌ها اشاره کرد که جدولی در بودجه گنجانده شده که پایه‌گذار بدعتی در بودجه‌نویسی شده است؛ و ظاهرا از اینجا کلید خورد که پیشنهاد این بود که ۱۰۰ پروژه راهسازی فرودگاه و راه‌آهن انجام شود که اعتبار آن هم فقط ۱۰۰ میلیارد تومان بود. از آنجا که یک میلیارد تومان برای مطالعات یک پروژه عمرانی راه‌سازی هم کافی نیست، خود این امر احتمالا زمینه‌ساز بروز موقعت‌بری امضاهای طلایی شد! جدولی که به انعقاد بری با قوانین ۵۲، ۵۳ و ۵۵ در تعارض بود و در واقع بر اساس قوانین بودجه‌ریزی پروژه‌ها باید هزینه و فایده اجتماعی شود و دید آیا این پروژه‌ها اقتصادی و مقرون به صرفه است یا نه. پروژه‌هایی که تنها در قالب جدولی با هزینه اندک آمد و این بدعت به صدها پروژه رسید! پروژه‌هایی که امضاهای طلایی را پای اقتصاد «بدلی» ایران نشاند و می‌نشاند!

رقابت به جای شراکت

ادامه از صفحه اول:

... آمریکا با وجود اینکه مخالفت شرکای اروپایی را می‌دانسته دست به اقدام زده تا در واقع در یک رویارویی اراده‌ها با این کشورها قرار گیرد و در این مسیر به دنبال این است که اراده خود را در نهایت در عمل بر اروپا و چین تحمیل کند. در واقع اینکه تصمیمات واشنگتن در موضوعات اخیر با واکنش منفی جامعه بین‌الملل مواجه می‌شود امری نبوده که کارشناسان و متخصصان حوزه سیاست خارجی در واشنگتن به آن آگاه نباشند بلکه می‌توان گفت آمریکا به عمد در این مسیر گام برداشته که رقابت و رویارویی رقبای خود را آغاز کرده باشد. به عبارت دیگر برنامه امنی ایران و موضوع برجام تنها یکی از پرونده‌هایی است که اکنون و در آینده صحنه رقابت قدرت‌های جهانی با ایالات متحده آمریکا خواهد بود.